

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Buitenlandse Zaken
De heer drs. S.A. Blok

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 19 juni 2020

betreft Kabinetsreactie over de maatregelen voor insluiting van het Coronavirus in Hongarije

ons kenmerk 166868.01u

Geachte heer Blok,

De commissies voor Europese Zaken en voor Justitie en Veiligheid hebben op 2 juni 2020 de brief van de minister van Buitenlandse Zaken inzake de kabinetsreactie over de maatregelen voor insluiting van het coronavirus in Hongarije besproken¹ en hebben besloten om in schriftelijk overleg te treden.

De **commissies** hebben met belangstelling kennisgenomen van de bezorgde reactie van het kabinet op de maatregelen voor insluiting van het coronavirus in Hongarije. Zij hebben met instemming vernomen dat de verklaring van 1 april 2020 waarin lidstaten worden opgeroepen om bij het nemen van uitzonderlijke noodmaatregelen de beginselen van rechtsstaat, democratie en grondrechten te respecteren, ook door de Nederlandse regering is medeondertekend. De commissies spreken uit dat zij het respecteren van de beginselen van de rechtsstaat in de Europese Unie als een van de fundamenten van de Europese Unie zien. De commissies blijven de uitkomsten van de monitoring van de rechtsstaat door de Europese Commissie nauwgezet volgen.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben nog de volgende opmerkingen en vragen. De leden van de fractie van de **PvdA** sluiten zich hierbij aan.

Het kabinet vindt de door de Hongaarse regering en parlement gezette stappen verontrustend. De Hongaarse autorisatiewetgeving roept vanuit het oogpunt van de beginselen van rechtsstaat, democratie en grondrechten vragen op. Als reactie op deze zeer zorgelijke ontwikkelingen refereert de minister aan een verklaring van gelijkgezinde Europese regeringen en de steun van het kabinet aan de Commissie om de situatie in lidstaten in relatie tot coronamaatregelen te monitoren.

De leden van de fractie van GroenLinks merken op dat de autorisatiewetgeving van de Hongaarse regering de zoveelste stap is in het minachten van de beginselen van rechtsstaat, democratie en mensenrechten. Daarmee schendt de regering-Orbán stelselmatig de grondbeginselen van de EU. Deze leden vragen de minister waarom hij een algemene verklaring, zonder concreet Hongarije aan te spreken op haar gedrag, een effectieve en doeltreffende maatregel acht. Welke impact heeft de

¹ Kamerstukken I, 2019-2020, 35.295, E.

datum 19 juni 2020

ons kenmerk 166868.01u

blad 2

verklaring gehad? Wat zijn de concrete plannen en stappen voor sancties tegen de Hongaarse regering? Is de minister het eens met de leden van de fractie van GroenLinks dat met dergelijke algemene verklaringen de grondbeginselen van EU niet effectief beschermd kunnen worden? Zo nee, kan de minister aangeven welke verbeteringen in de situatie van rechtsstatelijkheid in Hongarije door de acties van de EU bereikt is? Met welke maatregelen steunt Nederland en steunt de EU de burgerorganisaties en mensenrechtenactivisten in Hongarije?

Verder vragen deze leden om de appreciatie van het kabinet van de aankondiging van de regering-Orbán een voorlopig eind te maken aan de noodwet. Is het kabinet het eens met de inschatting gedaan door Karoly Eotvos Institute, een mensenrechten-NGO in Budapest, dat de wetgeving van 16 juni 2020 geen herstel van de situatie van voor het coronavirus beoogt, maar "*rather creates a legal basis for the use of newer extraordinary and unlimited government powers*", zoals is opgetekend in The New York Times.²

De leden van de **SGP**-fractie hebben nog de volgende opmerkingen en vragen. De leden van de **FVD**-fractie sluiten zich hierbij aan.

De leden van de SGP-fractie willen graag een inhoudelijke reflectie van de minister op de gegeven uitleg van de Hongaarse ambassadeur in Nederland, András Kocsis, zoals onder meer door hem verwoord in 'De Volkskrant' (2 april 2020) en 'Elsevier' (11 april 2020). Deze leden vragen de minister daarbij in het bijzonder in te gaan op hetgeen deze Hongaarse ambassadeur stelt ten aanzien van het zoveel mogelijk respecteren van de rechtsstatelijke waarborgen, de gelimiteerde bevoegdheden van de Hongaarse regering, het blijvend adequaat functioneren van het Hongaarse parlement, waaronder de bevoegdheid om het aan de regering verleende mandaat te wijzigen of in te trekken, het respecteren van de grondwet en de Europese verdragen, de tijdelijkheid van de getroffen noodmaatregelen, het in zitting blijven van het constitutionele hof en de persvrijheid.

Kan de minister voorts aanduiden waarin de Hongaarse noodmaatregelen principieel zouden afwijken van hetgeen de Nederlandse overheid aan noodmaatregelen heeft uitgevaardigd? En in welke mate deze maatregelen principieel afwijken van de maatregelen die andere Europese landen hebben uitgevaardigd?

Is de minister bereid om met kracht te voorkomen dat Hongarije binnen de EU extra onder een vergrootglas wordt gelegd omdat dit land kritisch is tegenover de verdere overdracht van nationale bevoegdheden naar Brussel, opkomt voor klassieke, beproefde gezinswaarden en het christelijk erfgoed wil blijven koesteren, aldus vragen tot slot de leden van de SGP-fractie.

² The New York Times, 'Hungary Moves to End Rule by Decree, but Orban's Powers May Stay', 16 juni 2020: <https://www.nytimes.com/2020/06/16/world/europe/hungary-coronavirus-orban.html>

datum 19 juni 2020

ons kenmerk 166868.01u

blad 3

De commissies voor Europese Zaken en voor Justitie en Veiligheid zien graag de beantwoording van bovenstaande vragen tegemoet binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

M.G.H.C. Oomen-Ruijten
Voorzitter van de vaste commissie
voor Europese Zaken

M.M. de Boer
Voorzitter van de vaste commissie
voor Justitie en Veiligheid